

بسمتای

آشنایی با رشته علوم و معارف حدیث امام باقر علیه السلام: **إِنَّ حَدِيثَنَا يُحْيِي الْقُلُوبَ.**

- نقش کلیدی و گسترده احادیث معصومان علیهم السلام در ایجاد و شکوفایی علوم مختلف اسلامی و تأثیر آن در زندگی فردی و تعالی جامعه انسانی انکارناپذیر است؛ به گونه‌ای که لقب «مادر علوم اسلامی» توسط رهبر معظم انقلاب حضرت آیت الله العظمی خامنه ای حفظه الله، بر آن اطلاق می‌شود. با توجه به این امر، راهاندازی رشته «علوم و معارف حدیث شیعه» در مقطع تحصیلی سطح سه جامعه الزهراء سلام الله علیها پیشنهاد گردید تا ضمن شناخت مبانی، منابع و مسائل دانش‌های گوناگون حدیثی شیعه، توان تحقیق در حد تحلیل، بررسی و زمینه‌سازی جهت گسترش پژوهش‌های حدیثی (خصوصاً در حوزه‌های مرتبط با مسائل زنان) در خواهران طلبه ایجاد گردد.
- راهاندازی این رشته، زمینه‌ساز تربیت اساتید برای دروس مرتبط با علوم و معارف حدیثی حوزه‌های خواهران می‌باشد؛ چه این که رسالت حوزه در تربیت نیروی انسانی آشنا با علوم و معارف حدیثی و پاسخ به شبهات مطرح در جامعه و جهان می باشد.
- اولین سطح این رشته، گرایشی سطح دو می باشد که بخشی از دروس، دروس تخصصی این دانش در آن ارائه می شود.
- دومین مقطع تحصیلی این رشته، سطح سه است که در بخش حضوری فعالیت دارد.
- درختواره رشته های سطح چهار این رشته نیز مصوب شده است.

تعریف رشته

- سطح سه آموزشی- پژوهشی رشته «علوم و معارف حدیث شیعه»، سطحی از تحصیلات حوزوی است که در آن طلاب، مبانی، مکاتب، آراء، مسائل و روش‌های مربوط به این رشته را در حد شناخت فرا می گیرند و توانایی پاسخ-گویی به نیازهای علمی در سطح نیمه تخصصی این رشته را کسب کرده و پس از دفاع از پایان نامه، دانشنامه سطح سه رشته «علوم و معارف حدیث شیعه» را دریافت می کنند.

اهداف

- ۱- تعمیق مبانی اعتقادی و ایجاد زمینه تعالی معنوی و اخلاقی؛
- ۲- شناخت مبانی، مکاتب، آراء، مسائل و روش‌های مربوط به رشته؛
- ۳- تقویت توان پژوهش در حد تحلیل و بررسی تطبیقی مسائل مرتبط با رشته؛
- ۴- ایجاد توان پاسخگویی به نیازهای علمی و مسائل علوم و معارف حدیث شیعه در حد تحلیل، تبیین و ترویج؛
- ۵- شناخت تاریخچه، هندسه و نظام واره علوم و معارف حدیث
- ۷- توانایی دستیابی به متون حدیثی و شناخت شیوه استخراج معارف اهل بیت علیهم السلام از آن و فهم روشمند آنها؛
- ۹- شناخت شیوه اعتبارسنجی روایات؛
- ۱۰- شناخت منابع متقدم و متأخر حدیث و مهارت کاربرد شیوه‌های کهن و جدید در پژوهش‌های حدیثی؛
- ۱۲- آگاهی از گستره، اعتبار و جایگاه حدیث و نسبت آن با قرآن در نظام معرفت دینی.
- ۱۴- تقویت توان تبلیغ در زمینه معارف اهل بیت علیهم السلام به صورت نوشتاری و گفتاری

- ۵- ایجاد توان تدریس در سطح دو و سطوح هم-طراز؛

- ۶- آماده سازی برای ورود به مقاطع تحصیلی بالاتر؛

سیاست‌ها

- ۱- تأکید بر استفاده از متون آموزشی اصلی، متقن، جامع و کاربردی در حد دوره؛
- ۲- اهتمام بر درک و بکارگیری متون و منابع در حد دوره؛

- ۳- توجه به اقتضائات و نقش محوری بانوان در تحکیم خانواده در محتوا و اجرای برنامه‌های درسی؛

- ۴- اهتمام به تعالی اخلاقی و معنوی طلاب؛

- ۵- اولویت دادن به آموزش موضوعات اصلی رشته علوم و معارف حدیث شیعه؛

- ۶- تأکید بر توسعه آموزش‌های پژوهش محور؛

- ۷- تأکید بر حفظ سنت‌های اصیل حوزوی ضمن بهره‌گیری از روش‌های کارآمد آموزشی به‌ویژه روش مشارکت فعال با استفاده از فناوری‌ها و روش‌های نوین و مؤثر در آموزش و پژوهش؛

- ۸- تأکید بر پویایی برنامه‌های آموزشی و پژوهشی و توجه به نیازهای روز؛

- ۹- توجه به استعدادسنجی طلاب در زمینه تحقیق، تبلیغ، تدریس و مدیریت در طول دوره؛

- ۱۰- جهت‌دهی محتوای دروس و فرآیند آموزش به سمت تولید دانش اسلامی.

- ۱۱- تلاش بر معرفی توصیفی منابع محوری و مهم

زمینه‌های فعالیت فارغ التحصیلان

- ۱) تدریس در مدارس و مراکز تخصصی و آموزشی با محور علوم و معارف حدیث
- ۲) تحقیق و پژوهش در حوزه معارف و علوم حدیث در مراکز پژوهشی
- ۳) فعالیت‌های تبلیغی
- ۴) احیای نسخه های حدیثی

معرفی مواد درسی رشته علوم و معارف حدیث

۳۰ واحد دروس تخصصی برای گرایش علوم و معارف حدیث در مقطع سطح دو

(لازم به ذکر است که این دروس به عنوان پیش نیاز برای ورود

به دوره سطح سه پیوسته می باشد)

واحد	نام درس	
6	تحلیل ادبی ۱ و ۲	1
۴	فقه الحدیث ۱ (روش فهم حدیث)	2
۴	دانش و منابع رجال	3
۴	دانش های حدیثی و اصطلاحات آن	4
۴	منابع متقدم حدیث شیعه	5
۴	تاریخ حدیث ۱	6
۴	منابع متأخر حدیث شیعه	7
۴	ادعیه و زیارات	8
۴	قرائت و درک احادیث اخلاقی	9
۴	مبانی حدیث شناسی شیعه	10
4	متون روایی ۱ و ۲	11
۴	مقاله نویسی	12
30	جمع واحدهای گرایشی	

کلیات و جدول دروس رشته تفسیر و علوم قرآن در مقطع سطح سه

عنوان واحد	تعداد واحد
دروس عمومی - مشترک	30
دروس تخصصی (با احتساب پایان نامه)	62
تعداد کل واحدها	92

عناوین و مشخصات تفصیلی دروس ۱. دروس عمومی

واحد	نام درس	
12	فقه ۱ و ۲ و ۳ و ۴	1
8	اصول ۱ و ۲ و ۳ و ۴	2
4	عقاید خاصه شیعه ۱ و ۲	3
4	تفسیر قرآن ۱ و ۲	4
2	تجزیه و ترکیب	5
30	جمع واحدها	

۲. دروس تخصصی

واحد	نام درس	
2	دانش های حدیثی و اصطلاحات آن	1
4	تاریخ حدیث (۱) و (۲)	2
8	منابع حدیثی : کتب اربعه، منابع متقدم حدیث شیعه، جوامع متأخر حدیث شیعه، منابع حدیث اهل سنت	3

2	شناخت نهج البلاغه	4
2	رابطه قرآن و حدیث	5
10	قرائت و درک احادیث ۱- ۲- ۳- ۴- ۵	6
2	ادعیه و زیارات	7
4	فقه الحدیث (۱) (مباحث نظری) فقه الحدیث (۲) (تطبیق و کاربرد)	8
2	اختلاف حدیث	9
2	آسیب شناسی حدیث	10
2	نقد حدیث	11
2	ترجمه حدیث	12
6	رجال : دانش و منابع رجال، توثیق و تضعیف، سندشناسی کاربردی	13
2	حدیث و دانش های بشری	14
2	جریان شناسی مطالعات حدیثی	15
2	نرم افزارهای حدیثی	16
2	روش تحقیق موضوعی در حدیث	17
2	روش تحقیق پیش رفته و کارورزی	18
4	پایان نامه	19
62	تعداد کل واحدهای تخصصی	